

به نام خداوند یکتا

نظام اداری در حوزه سلامت

خروج از خدمت و بازنشستگی

تهیه کننده: مجتبی یوسفی

هدف اصلی:

آشنائی با قوانین و مقررات خروج از خدمت و بازنشستگی کشوری و تامین اجتماعی

• فراگیران دوره ، در پایان بتوانند انواع خروج از خدمت را توضیح دهند.

• فراگیران دوره ، در پایان بتوانند انواع خروج از خدمت را در قوانین مختلف مقایسه نمایند.

• فراگیران دوره ، در پایان بتوانند از کارافتادگی مشمولین کشوری و تامین اجتماعی را توضیح دهند.

• فراگیران دوره ، در پایان بتوانند مقررات فوت مشمولین کشوری و تامین اجتماعی را شرح دهند.

• فراگیران دوره ، در پایان بتوانند انواع بازنشستگی مشمولین کشوری و تامین اجتماعی را توضیح دهند.

• فراگیران دوره ، در پایان بتوانند تشریفات بازنشستگی مشمولین کشوری را توضیح دهند.

اهداف رفتاری

وظایف عملیاتی مدیریت منابع انسانی

۱. استخدام یا تدارک نیرو
۲. بهبود و پرورش نیروی انسانی
۳. جبران خدمات
۴. روابط کارکنان
۵. نگهداری کارکنان
۶. جدا شدن کارکنان از سازمان

انواع خروج از خدمت

۱. باز خریدی

۲. استعفاء

۳. مرخصی بدون حقوق بدون محدودیت زمانی

۴. انفصال دائم از خدمت

۵. اخراج

۶. فسخ قرارداد

۷. از کار افتادگی

۸. فوت

۹. بازنشستگی

انواع خروج
از خدمت

۱. باز خرید خدمت

هیات علمی		غیر هیات علمی		
غیر داوطلبانه	داوطلبانه	غیر داوطلبانه	داوطلبانه	
آراء هیاتهای انتظامی بند ۸ ماده ۸	تبصره یک ماده ۷۴	بند ح ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات تصویبنامه شماره ۸۹۲۴۴ مورخ ۱۳۸۷/۶/۳ (مازاد بر نیاز)	تبصره یک ماده ۷۴	قانون استخدام کشوری
آراء هیاتهای انتظامی	تبصره یک ماده ۷۴	بند ح ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات، تصویبنامه شماره ۸۹۲۴۴ مورخ ۱۳۸۷/۶/۳ (مازاد بر نیاز)، ماده ۲۱ (واگذاری)، ماده ۴۸ (کسب نتایج ضعیف ارزیابی)، تبصره ۳ ماده ۱۰۳ و تبصره ۱ ماده ۱۲۲ (آماده به خدمت)	-	قانون مدیریت خدمات کشوری
آراء هیاتهای انتظامی و ماده ۱۰۹	ماده ۷۶	بند ح ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات ماده ۲۶ (واگذاری)، ۳۷ (خروج) تبصره ۱ ماده ۱۰۸ (آماده به خدمت)	ماده ۱۱۲	آئین نامه اداری استخدامی

بازخریدی در آئین نامه اداری استخدامی

- ماده ۱۱۲. بازخریدی کارمندان برابر دستورالعملی خواهد بود که به تصویب هیأت امناء می رسد. هر گونه به کارگیری کارمندان بازخرید شده موسسه یا سایر موسسات وزارت متبوع دستگاه های موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری ممنوع می باشد.
- ماده ۷۶- موسسه می تواند با تقاضای بازخرید سنوات خدمت اعضای هیات علمی که حائز شرایط بازنشستگی نیستند ، موافقت نموده و در ازاء هر سال خدمت مبلغی معادل ۴۵ روز مجموع حقوق و مزایای مندرج در آخرین حکم کارگزینی به آنان پرداخت نماید.
- ماده ۱۰۹ - رئیس مؤسسه - کمیسیونی مرکب از سه استاد - تشخیص رکود علمی و عدم کفایت و صلاحیت عضو هیات علمی

ب) در صورتی که عضو شرایط بازنشسته شدن را دارا نباشد، بازخرید می شود.

تصویب نامه های هیات وزیران (بازخريد نیروهای مازاد)

* تصویب نامه شماره ۳۳۷۶۶ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۴ هیات وزیران موضوع آئین نامه اجرائی بند (ج) تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۹۶

* تصویب نامه شماره ۱۲۱۲۸ مورخ ۱۳۹۷/۲/۹ هیات وزیران موضوع آئین نامه اجرائی بند (ب) تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۹۷

* تصویب نامه شماره ۳۶۱۶۱ مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۹ هیات وزیران موضوع آئین نامه اجرائی بند (ب) تبصره ۱۲ ماده واحده قانون بودجه سال ۹۸

۲. استعفاء

هیات علمی	غیر هیات علمی	
ماده ۶۴ تا ۶۹	ماده ۶۴ تا ۶۹	قانون استخدام کشوری
ماده ۶۴ تا ۶۹	—	قانون مدیریت خدمات کشوری
ماده ۱۱۳	ماده ۱۱۴	آئین نامه اداری استخدامی

آئین نامه اداری و استخدامی

ماده ۱۱۳: عضو هیات علمی رسمی - درخواست کتبی حداقل ۲ ماه قبل از شروع نیم سال تحصیلی - تاریخ تحقق به موجب حکم رسمی

ماده ۱۱۴: کارمند رسمی - درخواست کتبی - در هیچ مورد، استعفای کارمند رافع تعهدات او در برابر موسسه نخواهد بود - تاریخ تحقق: موسسه به صورت رسمی با آن موافقت نماید - موسسه مکلف است ظرف یک ماه از تاریخ وصول استعفا، رد یا قبول آن را کتباً اعلام دارد - چنانچه تا پایان یک ماه رد یا قبول استعفا ابلاغ نگردد، این امر در حکم قبول استعفا تلقی خواهد شد.

- استخدام مجدد در صورت نیاز موسسه برابر ضوابط استخدامی
- پرداخت وجوه ذخیره مرخصی و استرداد کسور در صورت درخواست

۳. مرخصی بدون حقوق بدون محدودیت زمان

دستورالعمل تبصره ۲ ماده ۷۸ آئین نامه اداری و استخدامی (از ۱۳۹۱/۱/۱):

- موافقت موسسه (رسمی قطعی و پیمانی)
- از تاریخ اجرای حکم کارگزینی تا حصول شرائط بازنشستگی
- منوط به استفاده از کلیه مرخصیهای استحقاقی است
- تسویه حساب مالی و اداری
- بلا تصدی شدن پست سازمانی فرد
- در صورت تقاضا و تامین اعتبار سنوات قابل پرداخت می باشد.
- استخدام مجدد برابر ضوابط استخدامی
- استمرار اشتراک در صندوق بازنشستگی
- درج موارد ۲، ۴، ۵، ۷ و ۸ در حکم کارگزینی

شرائط

○ نامه شماره ۲۳۳/۹۳/۴۹۳۶ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۴ امور حقوقی مجلس و دبیرخانه شورای معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

نحوه احتساب مرخصی بدون حقوق در سوابق بازنشستگی

۱- مرخصی بدون حقوق عادی: ماده ۸۴ ق مدیریت و ۷۸ آئین نامه
(ماده ۱۴۷ قانون برنامه چهارم توسعه ، ماده ۳۰ قانون برنامه پنجم توسعه و
بند الف ماده ۶ احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

۲- مرخصی بدون حقوق در رابطه با تحصیل (تبصره ۴ ماده ۴۹ قانون استخدام
کشوری، دستورالعمل پرداخت کسور موضوع ماده ۷۸ آیین نامه اداری و استخدامی)

مرخصی
بدون حقوق

۴ و ۵. انفصال دائم از خدمات دولتی و اخراج

بر اساس آراء صادره از سوی هیاتهای انتظامی هیات علمی و رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان

- بند «ک» و «ی» ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری
- بند «۹» و «۱۰» و «۱۱» ماده ۸ مقررات انتظامی هیات علمی
- برقراری ماده ۱۱ قانون مذکور توسط هیات تجدیدنظر (۱۵ سال سابقه و ۵۰ سال سن در زمان صدور رای)
- استخدام مجدد ممنوع (تبصره ۱ و ۲ ماده ۴۸ قانون مدیریت و ماده ۳۸ آئین نامه غیر هیات علمی و بند ط ماده ۱۵ آئین نامه هیات علمی)

اضطراب آورترین حالات خروج از خدمت

نکته

استرداد یا انتقال کسور بازنشستگی

اخذ سنوات پایان خدمت؟

دریافت ذخیره مرخصی های استحقاقی

از برنامه چهارم به بعد ادامه اشتراک (ماده ۱۴۷ و ۳۰ قوانین برنامه چهارم و پنجم توسعه و بند الف ماده ۶ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

۶. فسخ قرارداد

- پایان مدت قرارداد
- فوت طرف دوم قرارداد
- با یک ماه اعلام قبلی به صورت کتبی توسط هر یک از طرفین
- رای مراجع ذیصلاح (تخلفات، گزینش و ...)
- انتقال
- بازنشستگی
- ازکارافتادگی
-

۷. از کار افتادگی (کشوری و تامین اجتماعی)

از کارافتادگی (مشمولین صندوق کشوری)

□ عادی: ماده ۷۹ قانون استخدام کشوری:

هرگاه مستخدم رسمی، علیل یا به علت حادثه ای ناقص شود به نحوی که از کارکردن باز بماند. (میانگین آیتمهای مشمول کسور دو سال آخر خدمت ضربدر سنوات خدمت تقسیم بر سی)

□ به سبب انجام وظیفه: ماده ۸۰ قانون استخدام کشوری:

هرگاه مستخدم رسمی، به علت حادثه ناشی از کار یا به سبب انجام وظیفه علیل یا ناقص شود به نحوی که از کارکردن باز بماند. تمام آخرین حقوق و مزایای مشمول کسور. با اعطاء دو گروه بالاتر. (ماده ۸ قانون اصلاح پاره ای از مقررات ... مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳ مجلس موضوع تبصره ۳ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ)

فرایند
از کار افتادگی

- شروع بیماری
- مرخصی استعلاجی تا یکسال (حقوق و مزایا کامل) (ماده ۸۱ و دستورالعمل ماده ۸۴ آئین نامه)
- مرخصی استعلاجی بیش از یکسال (حق شغل و شاغل، مدیریت، تطبیق، ایثارگری، عائله و اولاد) (ماده ۸۱ و دستورالعمل ماده ۸۴ آئین نامه)
- تأیید توسط شورای پزشکی
- مرخصی صعب العلاج یا تقاضای از کار افتادگی

- خلاصه پرونده
 - آخرین حکم حقوقی
 - فرم تکمیل شده از کارافتادگی
 - مدارک پزشکی
 - اصل صورتجلسه شورای پزشکی مربوط به سال درخواست
 - مدارک مثبت جهت از کارافتادگی ماده ۸۰
- مدارک لازم
 • جهت تعیین
 • از کارافتادگی

نکته

طی نمودن مراحل قانونی (تبصره ۲ ماده ۸۴ قانون مدیریت
یا ماده ۷۹، ۸۰ و ۸۱ و ۸۴ آئین نامه اداری)

مرجع تصویب کننده: کمیته ارفاقی صندوق بازنشستگی
کشوری

سه سال سنوات ارفاقی جهت مشمولین ماده ۷۹

سنوات کمتر از ۱۵ سال باشد، ۱۵ سال محاسبه می گردد.
(تبصره یک ماده ۷۹)

رعایت حداقل حقوق سال

از کار افتادگی (مشمولین تأمین اجتماعی)

از کار افتادگی کلی :

کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست آورد .

از کار افتادگی جزئی :

کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد .

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

از کارافتادگی کلی: درجه کاهش قدرت کار بیمه شده ۶۶٪ و بیشتر

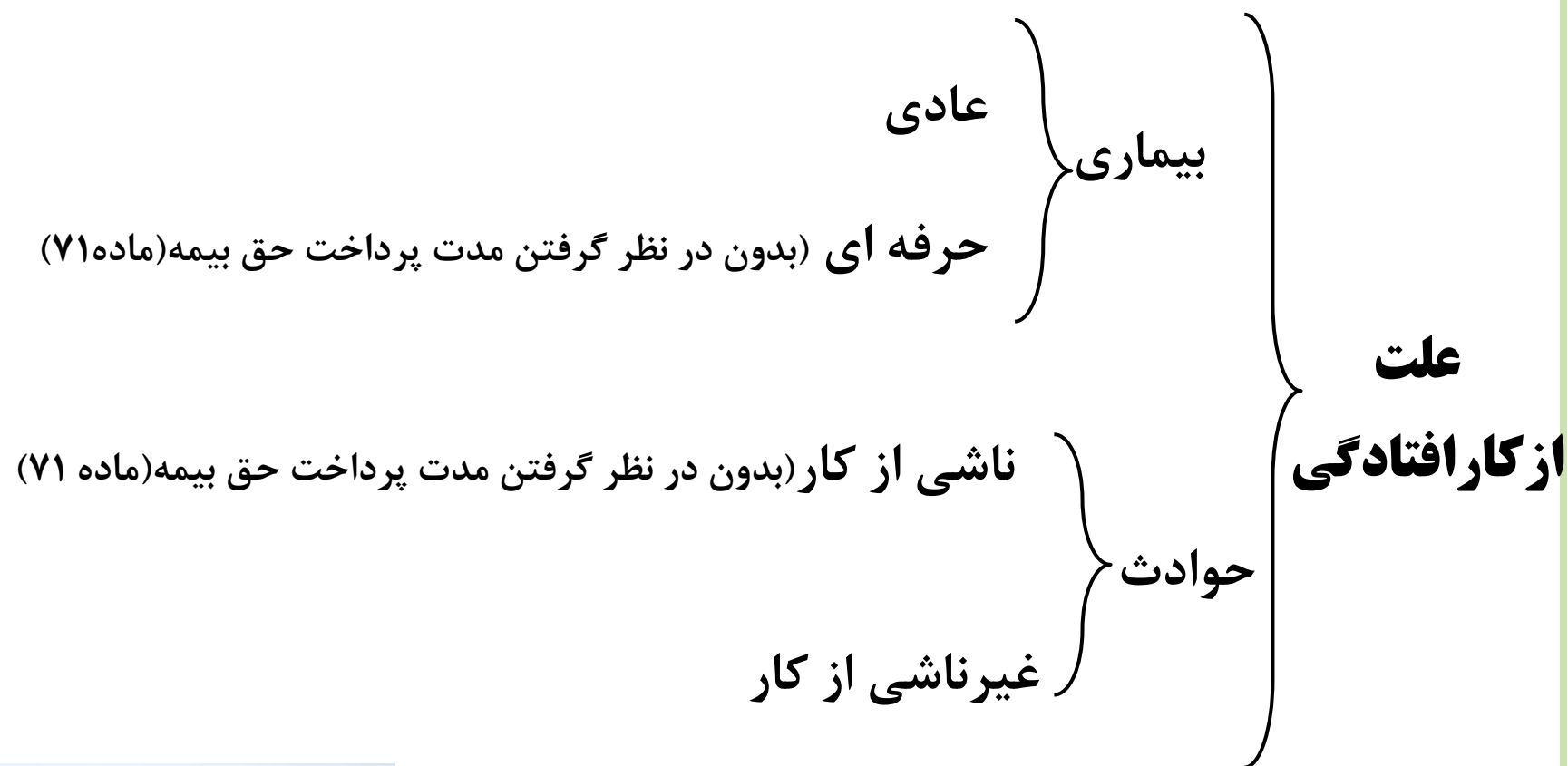
از کارافتادگی جزئی: درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ۳۳٪ تا ۶۶٪
و به علت حادثه ناشی از کار باشد

ماده ۷۰:

غرامت نقص عضو: درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ۱۰٪ تا ۳۳٪
و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد

عوامل ایجاد کننده از کار افتادگی

ماده ۷۲: از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از ۶۰ درصد تجاوز نکند پرداخت خواهد شد تبصره ۲ ماده ۷۲- مزد یا حقوق متوسط ماهانه

$$\text{مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی} = \frac{\text{سنوات} \times \text{متوسط حقوق ماهیانه}}{10800 \text{ (سال 30)}}$$

$$\text{مزد یا حقوق متوسط ماهیانه} = 30 \times \frac{\text{جمع کل مزد یا حقوق در 720 روز قبل از شروع بیماری}}{\text{روزهای کاری که حق بیمه پرداخت نموده}}$$

ماده ۷۳: بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد (طبق ماده ۷۲ این قانون)

مستمری از کارافتادگی جزئی = مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی × درصد از کارافتادگی

$$\text{مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی} = \frac{\text{سنوات} \times \text{متوسط حقوق ماهیانه}}{10800 \text{ (سال 30)}}$$

مزد یا حقوق متوسط ماهیانه = $30 \times \frac{\text{جمع کل مزد یا حقوق در 720 روز قبل از شروع بیماری}}{\text{روزهای کاری که حق بیمه پرداخت نموده}}$

ماده ۷۴ : غرامت نقص عضو: بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد (طبق ماده ۷۲ این قانون)

غرامت نقص عضو = درصد از کارافتادگی × مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی × 36

$$\text{مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی} = \frac{\text{سنوات} \times \text{متوسط حقوق ماهیانه}}{10800 \text{ (سال 30)}}$$

مزد یا حقوق متوسط ماهیانه = $30 \times \frac{\text{جمع کل مزد یا حقوق در 720 روز قبل از شروع بیماری}}{\text{روزهای کاری که حق بیمه پرداخت نموده}}$

۸. فوت (مشمولين كشوري و تامين اجتماعي)

حقوق وظيفه :

چنانچه مستخدم رسمي شاغل يا بازنشسته يا ازکارافتاده فوت نمايد، طبق مستندات قانونی جاری درباره وراثت واجد شرایط وی حقوق وظيفه برقرار می شود.

فوت (صندوق کشوری)

□ فوت عادی : ماده ۸۱ قانون استخدام کشوری:

هر گاه مستخدم رسمی دولت فوت شود خواه به حد بازنشستگی رسیده یا نرسیده باشد از تاریخ فوت بازنشسته محسوب و یک روز بعد از تاریخ فوت برای وراث قانونی وی حقوق برقرار خواهد شد. تبصره: سنوات کمتر از ۱۵ سال، ۱۵ سال محاسبه می شود.

□ فوت به سبب انجام وظیفه: ماده ۸۳ قانون استخدام کشوری:

هر گاه مستخدم رسمی به سبب انجام وظیفه و یا در حین مأموریت اداری فوت شود تمامی آخرین حقوق و مزایا و فوق العاده هایی که از بابت آن کسور بازنشستگی کسر گردیده است با رعایت افزایش دو گروه (ماده ۸ قانون اصلاح پاره ای از مقررات ... مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳ مجلس موضوع تبصره ۳ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ) به عنوان حقوق وظیفه به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

بازنشسته متوفی

به استناد ماده ۸۲ قانون استخدام کشوری هر گاه بازنشسته فوت شود یک روز بعد از فوت برای وراثت واجد شرایط وی حقوق وظیفه برقرار خواهد شد.

مدارک مورد نیاز برای برقرای حقوق و وظیفه وراثت:

- تصویر کارت ملی و تمامی صفحات شناسنامه مرحوم و وراث وی
- درخواست کتبی ورثه و ثبت در دبیرخانه
- شماره حساب جداگانه برای افرادی که حقوق دریافت می کنند
- کپی گواهی فوت
- کپی انحصار وراثت یا کپی عقدنامه
- کپی طلاقنامه برای دختران و نوادگان اناث در صورت نداشتن همسر و شغل
- ثبت فرم های فرزندان صغیر و تعهدنامه دختران و نوادگان اناث در دفتر اسناد رسمی
- تکمیل فرم مشخصات متوفی و آدرس وراث

ورات واجد شرایط جهت برقراری حقوق وظیفه

شرائط لازم	ورات
-	عیال دائمی متوفی
در صورتی که علیل و از کار افتاده بوده و در زمان حیات عیال متوفای خود تحت تکفل وی بوده باشد .	شوهر
تا سن ۲۰ سال و در صورت اشتغال به تحصیل عالی تا پایان سن ۲۵ سالگی . نوادگان بشرطی می توانند از حقوق وظیفه برخوردار شوند که پدرشان در زمان حیات مستخدم فوت نموده و تحت تکفل مستخدم بوده باشند.	فرزندان و نوادگان ذکور (پسر)
به شرط نداشتن شغل و شوهر	فرزندان و نوادگان اناث (دختر)
علیل و یا ناقص العضو بوده و مادام العمر قادر به انجام کار نباشد .	فرزندان و نوادگان
در زمان حیات متوفی تحت تکفل وی بوده باشد .	پدر و مادر
در حکم فرزند حقیقی است.(ماده ۱۹ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۰ مجلس)	فرزندخوانده

موارد قطع حقوق وظیفه وراثت :

- ازدواج و اشتغال بکار فرزندان و نوادگان اناث .
- رسیدن فرزندان ذکور به سن ۲۰ سالگی مشروط به اینکه به تحصیلات عالی اشتغال نداشته باشند و در صورت ادامه تحصیل تا پایان ۲۵ سالگی به شرط ارائه گواهی از موسسات آموزشی عالی دایر به اشتغال به تحصیل .
- ترک تابعیت .
- فوت هریک از وراثت وظیفه بگیر .
- در هنگام فوت دارای ورثه قانونی حائز شرایط نباشد .

فوت (مشمولین تأمین اجتماعی)

ماده ۸۰: بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت:

۱- در صورت فوت بیمه شده بازنشسته

۲- در صورت فوت بیمه شده از کارافتاده کلی مستمری بگیر

۳- در صورت فوت بیمه شده ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط بر اینکه ظرف آخرین سال حیات حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد. الف) ۲۰ سال سابقه قبل از فوت پرداخت کرده باشد

ب) بین ۱۰ تا ۲۰ سال سابقه قبل از فوت پرداخت کرده باشد

ج) بین ۱ تا ۱۰ سال سابقه قبل از فوت پرداخت کرده باشد

۴- در مواردی که بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار یا بیماریهای حرفه ای فوت نماید.

ماده ۸۱ و ۸۲ - بازماندگان واجد شرایط متوفی جهت دریافت مستمری :

شرایط لازم	وراث
	عیال دائم بیمه شده متوفی.
۱. تحت تکفل زن بوده ۲. سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده بوده و در هر حال مستمری از سازمان دریافت نکند .	شوهر
سن آنان کمتر از بیست سال باشد و یا منحصرأ به تحصیل اشتغال داشته باشند یا بعلت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر بکار نباشند. نوادگان بشرطی می توانند از حقوق وظیفه برخوردار شوند که پدرشان در زمان حیات مستخدم فوت نموده و تحت تکفل مستخدم بوده باشند.	فرزندان و نوادگان ذکور (پسر)
فاقد شغل و شوهر باشد	فرزندان و نوادگان اناث (دختر)
در حکم فرزند حقیقی می باشد. (ماده ۱۹ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۰ مجلس)	فرزند خوانده
۱. تحت تکفل او بوده ۲. سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنجسال تجاوز کرده باشد و یا آنکه به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند .	پدر و مادر

۱- میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده است و در صورتیکه بیمه شده مرد دارای چند همسر دائم باشد مستمری به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد .

۲- میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد و در صورتیکه پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری از دو برابر میزان مذکور خواهد بود .

۳- میزان مستمری هر یک از پدر و مادر بیمه شده متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد . مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هرگاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقلیل داده می شود و در اینصورت اگر یکی از مستمری بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم بندی مذکور در این ماده افزایش خواهد یافت و در هر حال بازماندگان بیمه شده از صد درصد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد .

تبصره- منظور از مستمری استحقاقی بیمه شده متوفی مستمری حین فوت او می باشد . در مورد بیمه شدگانی که در اثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه شده از کار افتاده کلی حسب مورد برقرار میشود .

*بخشنامه ۶۲ مستمریها موضوع رای شماره ۱۳۹ مورخ ۱۳۹۰/۳/۳۰

۹. بازنشستگی (کشوری و تامین اجتماعی)

آشنایی با برخی اصطلاحات

بازنشستگی :

حالتی است که کارمند رسمی دولت با داشتن شرایط سنی معین یا دارا شدن سنوات معینی از خدمت، یا هر دو ، طبق قانون و به موجب حکم مرجع صلاحیت دار ضمن خاتمه یافتن حالت اشتغال او ، مستحق دریافت حقوق بازنشستگی نیز می شود.

آشنایی با برخی اصطلاحات

سابقه خدمت	مستند قانونی
خدمت تمام وقت در وزارتخانه ها ، سازمانها ، موسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها	ماده ۱۵۱ قانون استخدام کشوری
آن مدت از سوابق خدمت کارکنان که در حالت اشتغال به صورت تمام وقت انجام شده و کسور مربوط را پرداخت نموده یا می نمایند، مرخصی استحقاقی، استعلاجی و مدت خدمت نیمه وقت بانوان(مشروط بر پرداخت کامل کسور بازنشستگی) و خدمت نظام وظیفه	ماده ۱۰۵ قانون مدیریت خدمات کشوری
مدت خدمت در وزارتخانه ها، موسسات و شرکت های دولتی که در حالت اشتغال به صورت تمام وقت انجام شده و کسور مربوط را پرداخت نموده یا می نمایند مدت خدمت نیمه وقت بانوان(مشروط بر پرداخت کامل کسور بازنشستگی) و مدت خدمت نظام وظیفه و خدمت مشمولین قانون پزشکان و پیراپزشکان، ایام مربوط به مرخصی استحقاقی و استعلاجی مشمولین این ماده و سوابق خدمت غیر دولتی که به موجب قوانین خاص، خدمت دولتی محسوب شده است،	ماده ۵ آئین نامه اداری و استخدامی

- سابقه خدمت دولتی
- سابقه تجربی
- سابقه غیردولتی (خصوصی)
- سابقه بازنشستگی

انواع سابقه

- سابقه خدمت رسمی (زمان اشتراک در صندوق کشوری)
- سابقه خدمت غیررسمی (پیمانی و رسمی تامین اجتماعی، سربازی، طرح، دستیاری، حق التدریس و ...)
- سابقه غیردولتی (خصوصی)

انواع سابقه از نظر صندوق کشوری

محاسبه بدهی کسور بازنشستگی خدمات غیر رسمی شاغلین

فرم ع-۷۰ (۶-۶۳) سازمان امور اداری و استخدامی کشور

وزارت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی موسسه		۲- شماره مستخدم:		۳- شماره ملی:		
۴- نام و نام خانوادگی:		۵- نام پدر:		۶- شماره شناسنامه:		
۷- محل صدور: تهران						
۸- تاریخ تولد:		۹- مدرک تحصیلی:		۱۰- وضعیت استخدامی کشور: رسمی		
۱۱- مشخصات اولین حکم استخدام رسمی: شماره حکم: تاریخ صدور حکم: تاریخ اجرا: گروه: پایه: میزان حقوق: ریال						
۱۲- مشخصات مدت خدمت غیر رسمی قابل احتساب						
نوع خدمت قابل احتساب	شماره و تاریخ حکم یا گواهی محاسباتی قابل قبول	مدت خدمت غیر رسمی			تاریخ شروع و خاتمه خدمت غیر رسمی	
		روز	ماه	سال	تاریخ خاتمه	تاریخ شروع
جمع مدت خدمت غیر رسمی قابل احتساب						
۱۳- نام و نام خانوادگی مقام مسئول: عنوان پست ثابت سازمانی:		رئیس دانشگاه		امضاء		
شماره و تاریخ صدور: شماره:		شماره:		تاریخ:		
۱۵- محاسبه بدهی کسور بازنشستگی خدمت غیر رسمی و اقساط مربوطه						
ملاحظات	تعداد اقساط	مبلغ بدهی (به عدد) ریال	ریال	مبلغ بدهی (به حروف) ریال	نرخ کسور بازنشستگی	مبنای محاسبه بدهی کسور
	-					
	-					
	-					
جمع مبلغ بدهی کسور متعلقه و اقساط مربوطه						
۱۶- رسیدگی و تایید سازمان بازنشستگی کشوری						
مسئولین مربوط	نام و نام خانوادگی	عنوان پست ثابت سازمانی	تاریخ	امضا		
بررسی کننده						
بازبین						
تایید کننده						
۱۷- شماره و تاریخ صدور: شماره:						
تاریخ: نسخه:						

آشنایی با برخی اصطلاحات

مشمولین صندوق کشوری و تامین اجتماعی	مستند قانونی
<p>کلیه کارمندان پیمانی دستگاههای اجرائی از لحاظ برخورداری از مزایای تامین اجتماعی نظیر بازنشستگی، از کار افتادگی، فوت، بیکاری، درمان با رعایت این قانون مشمول قانون تامین اجتماعی می‌باشند. کارمندان رسمی را که پس از لازم الاجرا شدن این قانون می‌توان برای مشاغل حاکمیتی استخدام نمود از لحاظ برخورداری از مزایای تامین اجتماعی حسب تقاضای خود مشمول قانون تامین اجتماعی یا قوانین بازنشستگی مورد عمل دستگاه اجرایی ذی ربط قرار می‌گیرند.</p>	<p>ماده ۱۰۱ قانون مدیریت خدمات کشوری</p>
<p>کارمندان می‌توانند در صورت تمایل به جای سازمان تامین اجتماعی یا سازمان بازنشستگی کشوری مشمول مقررات یکی دیگر از صندوقهای بیمه‌ای قرار گیرند. تغییر صندوق در طول خدمت فقط یک بار امکانپذیر می‌باشد.</p>	<p>ماده ۱۰۲ قانون مدیریت خدمات کشوری</p>
<p>در اجرای ماده ۴۲ قانون برنامه سوم (اشتراک مستخدمین پیمانی با صندوق کشوری)</p>	<p>بخشنامه شماره ۱/۲۳۷۰۲ مورخ ۸۲/۶/۹ سازمان بازنشستگی</p>
<p>(اشتراک مستخدمین رسمی آزمایشی در بدو استخدام با کشوری)</p>	<p>بخشنامه شماره ۱۰۴ سازمان بازنشستگی</p>
<p>(یکبار تغییر صندوق)</p>	<p>ماده ۲ ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات مورخ ۸۰/۴/۴</p>
<p>تغییر صندوق بیمه ای</p>	<p>بند ب ماده ۲۸ قانون برنامه پنج ساله پنجم</p>
<p>عدم پیش بینی تغییر صندوق</p>	<p>برنامه ششم توسعه</p>

آشنایی با برخی اصطلاحات

مشاغل تخصصی با مدرک تحصیلی دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر

مشاغل غیر تخصصی با مدرک کارشناسی و پائین تر

○ **رای شماره ۷۷۵** هیات عمومی دیوان عدالت اداری موضوع ابطال بندهای ۲، ۳، ۴ و تبصره بخشنامه شماره ۳۱۷۹۲ مورخ ۸۹/۶/۲۱ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

○ **تبصره الحاقی به بند الف ماده ۱۰۳:** ایثارگرانی که به موجب قوانین و مقررات مربوطه از امتیاز یک مقطع بالاتر برخوردارند با داشتن مدرک لیسانس می توانند تا سی و پنج سال ادامه خدمت دهند. (۲۰۰/۹۹۴۴۵/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۸ مجلس)

پاداش پایان خدمت

قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و.. مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶ و اصلاحات بعدی، قانون اصلاح پاره از مقررات ... مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳ ، ماده ۱۰۷ ق مدیریت و ماده ۱۰۳ آئین نامه اداری استخدامی

به ازاء هر سال خدمت یکماه آخرین حقوق و مزایای مشمول کسور بازنشستگی(ماده ۷ قانون اصلاح پاره ای از مقررات)

به سنوات مزاد بر سی سال و ارفاقی تعلق نمی گیرد

به ازای هر بار محکومیت در ده سال آخر خدمت، یکماه از پاداش کسر می شود (قانون اصلاح ماده ۲ مصوب ۱۳۸۱/۱/۲۱)

خدمت نیمه وقت بانوان به نسبت مدت انجام شده

- چند نکته
۱. تعیین و ثبت نوع صندوق در سیستم نرم افزار جامع پرسنلی
 ۲. ثبت در احکام پرسنلی
 ۳. اشاره در مکاتبات و استعلامها
 ۴. دقت در زمان تبدیل وضعیت کارکنان

انواع صندوقها

۱. صندوق بازنشستگی کشوری
۲. صندوق تامین اجتماعی *
۳. صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح (ارتش، سپاه و نیروی انتظامی)
۴. صندوق بازنشستگی ، وظیفه ، ازکار افتادگی و پس انداز کارکنان بانکها *
۵. صندوق بازنشستگی کارکنان شهرداری
۶. صندوق بازنشستگی کارکنان صدا و سیما
۷. صندوق بازنشستگی صنعت نفت
۸. صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد- صنایع مس *
۹. آینده ساز
۱۰. هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما)
۱۱. و.....

ماده ۱۰۲ قانون مدیریت خدمات کشوری و ۱۰۰ آئین نامه اداری (مابه التفاوت کسور)

مقایسه اجمالی بین دو صندوق

تامین اجتماعی	کشوری	صندوق
		موفقه ها
۷ درصد سهم مستخدم ۲۰ درصد سهم کارفرما	۹ درصد سهم مستخدم ۱۳.۵ درصد سهم کارفرما	نرخ کسور
ندارد	دارد	مقرری ماه اول
تامین اجتماعی بدون پرداخت هزینه	بیمه خدمات درمانی با پرداخت هزینه	درمان
حداقل ندارد - حداکثر دارد	حداقل دارد - فعلا حداکثر ندارد	حقوق بازنشستگی
هم سابقه و هم شرط سنی	اولویت با سابقه خدمت	شرائط بازنشستگی
میانگین دو سال آخر حقوق و دستمزد	میانگین دو سال آخر خدمت با ضریب روز	محاسبه حقوق بازنشستگی
عدم امکان اصلاحیه احکام	اعمال اصلاحیه احکام بازنشستگی	اصلاحیه پس از بازنشستگی
احتساب همه آیتمهای مشمول کسور به صورت کامل	عدم احتساب برخی از آیتمهای حقوق (حق اشعه، افزایش طبقه خروجی، سختی کار روانی و سوختگی، بندی و جزء ۱ و ...)	احتساب آیتمهای حقوقی
بدون هزینه قابل احتساب است	با داشتن شرائط بازنشستگی و انتقال کسور و پرداخت مابه التفاوت	سوابق بخش خصوصی
با پرداخت کسور مربوطه به روز	با پرداخت ۹ درصد اولین حکم رسمی کشوری	سوابق غیررسمی دولتی مثل سربازی، طرح و دستیاری

**سیر تحول
قوانین و
مقررات
بازنشستگی**

۱. پس از برقراری حکومت مشروطه ، در تاریخ ۱۲۸۷/۲/۱ شمسی در مجلس اول قانونی با نام “ قانون وظایف “ وضع شد
۲. بیست و دوم آذر ۱۳۰۱ روز پیدایش نظام بازنشستگی در ایران است
۳. قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ و اصلاحات بعدی
۴. قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی
۵. قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی
۶. قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی
۷. قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۶/۶/۵
۸. قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸
۹. آئین نامه اداری و استخدامی اعضای هیأت علمی و کارکنان غیر هیأت علمی دانشگاه های علوم پزشکی مصوب سال ۱۳۹۱

۱. توافقی

۲. اختیاری (۱- اختیار دستگاه ۲- اختیار مستخدم)

۳. قهری

۴. اجباری

انواع بازنشستگی مشمولین صندوق کشوری

۱. بازنشستگی توافقی

تقاضای مستخدم جهت بازنشستگی و موافقت دستگاه متبوع

• بند الف و ب تبصره ۱ ماده ۲ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۶۸/۱۲/۱۳ (صرفاً هیات علمی)

• بند الف ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری (مشاغل تخصصی)

• تبصره ۱ ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری (مستخدمین زن با ۲۵ سال)

• قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان مصوب ۱۳۸۶/۶/۵

• قانون مشاغل سخت و زیان آور، جانبازان و معلولین مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ و

اصلاحات آن

قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی

ماده ۲:

تبصره ۱: مستخدمین رسمی و یا ثابت مشمول این قانون می‌توانند با دارا بودن شرایط زیر و موافقت دستگاه دولتی متبوع خود بازنشسته شوند:

الف) مستخدمین مرد با ۵۰ سال سن و بیست و پنج سال سابقه خدمت.

ب) مستخدمین زن با ۲۰ سال سابقه خدمت (اصلاحی ۱۳۷۰/۱۰/۳)

قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۱۰۳: دستگاه اجرایی با داشتن یکی از شرایط زیر می‌تواند کارمند خود را بازنشسته نماید:

الف) حداقل سی و پنج سال برای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر با درخواست کارمند برای سنوات بالاتر از ۳۰ سال .

تبصره ۱: زنان با ۲۵ سال سابقه خدمت و از شرط سنی معاف می‌باشند.

عدم کسر کسور مزاد بر سی سال جهت مشمولین صندوق کشوری (در صورت نداشتن بدهی به صندوق بازنشستگی کشوری) مدنظر قرار گیرد.

قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۶/۶/۵

ماده ۲: کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در صورت دارا بودن حداقل بیست و پنج (۲۵) سال سابقه خدمت قابل قبول (بدون رعایت شرط سنی) می‌توانند در مهلت پیش‌بینی شده در قانون با ارایه درخواست کتبی مبنی بر بازنشستگی پیش از موعد و موافقت دستگاه متبوع با استفاده از حداکثر پنج (۵) سال سال سنوات ارفاقی تا سقف سی سال بازنشسته شوند.

تبصره ۱- بانوان شاغل که فاقد شرط سابقه خدمت مقرر در این ماده می‌باشند، به شرط داشتن حداقل بیست (۲۰) سال سنوات خدمت قابل قبول می‌توانند با ارایه درخواست کتبی و موافقت دستگاه متبوع با استفاده از حداکثر پنج (۵) سال سنوات ارفاقی بازنشسته شوند

قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۶/۶/۵

سال ۱۳۹۰: بند ۲۰ ضوابط اجرایی بودجه: تصمیم‌گیری در کمیسیون اجتماعی دولت و تامین اعتبار از منابع دستگاه و عدم کسری اعتبار در سایر هزینه‌ها

سال ۱۳۹۱: ماده ۹۴ قانون بودجه: موافقت بالاترین مقام دستگاه، بدون سنوات ارفاقی، حذف یک پست سازمانی و تامین اعتبار از محل منابع دستگاه و واگذاری اموال دولتی

سال ۱۳۹۲: ماده ۱۲۱ قانون بودجه: موافقت بالاترین مقام دستگاه، بدون سنوات ارفاقی و تامین اعتبار از محل منابع دستگاه و واگذاری اموال دولتی

سال ۱۳۹۳: بند "د" تبصره ۱۹ قانون بودجه: موافقت بالاترین مقام دستگاه، بدون سنوات ارفاقی و تامین اعتبار از محل اعتبارات هزینه‌ای یا صرفه‌جویی ناشی از کاهش نیرو

سال ۱۳۹۴: بند ج تبصره ۱۸ ماده واحده قانون بودجه سال ۹۴: در سقف حداکثر ۵ درصد اعتبارات هزینه‌ای، با مسئولیت بالاترین مقام، بدون سنوات ارفاقی، پرداخت کامل پاداش و ذخیره مرخصی با رعایت سقف حداکثر ۵ درصد

سال ۱۳۹۵: ممنوع

سیر قانون
پیش از
موعد

بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی، معلولین و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات آن

• مرد با داشتن ۲۵ سال سابقه خدمت و ۵۰ سال سن (بر اساس نظر صندوق)

• زن با داشتن ۲۰ سال سابقه خدمت و بدون شرط سنی

مشاغل سخت و

زیان آور و معلولین

• مرد با داشتن ۲۵ سال سابقه خدمت (با احتساب ارفاقی) و ۵۰ سال سن

یا با احتساب سنوات ارفاقی به ۳۰ سال برسد (بدون رعایت شرط سنی)

(بر اساس نظر صندوق)

• زن با داشتن ۲۰ سال سابقه خدمت و بدون شرط سنی

جانبازان

رای شماره ۵ مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر لغو شرایط سنی قانون فوق الذکر

قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ مجلس شورای اسلامی

مدت خدمت ارفاقی	شرایط
حداقل ۳ و حداکثر ۶ سال خدمت ارفاقی	جانبازان با درجات ۲۰٪ تا ۴۰٪ از کارافتادگی
حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ سال خدمت ارفاقی	جانبازان با درجات ۴۰٪ تا آستانه از کارافتادگی کامل
حداقل ۲ و حداکثر ۵ سال خدمت ارفاقی	معلولین ناشی از کار با درجات ۲۰٪ تا ۴۰٪ از کار افتادگی
حداقل ۵ و حداکثر ۸ سال خدمت ارفاقی	معلولین ناشی از کار با درجات ۴۰٪ تا آستانه از کار افتادگی
حداقل ۲ و حداکثر ۳ سال خدمت ارفاقی	معلولیت غیر ناشی از کار با درجات بین ۲۰٪ تا ۴۰٪
حداقل ۳ و حداکثر ۶ سال خدمت ارفاقی	معلولیت غیر ناشی از کار با درجات ۴۰٪ تا از کار افتادگی کامل
بابت هر سال خدمت ۳ ماه خدمت ارفاقی	مشاغل سخت و زیان آور درجه سه
بابت هر سال خدمت ۲ ماه خدمت ارفاقی	مشاغل سخت و زیان آور درجه دو
بابت هر سال خدمت ۱ ماه خدمت ارفاقی	مشاغل سخت و زیان آور درجه یک

رشته پرستاری و بهیاری، کمک بهیار، تکنسین آزمایشگاه، تکنسین اتاق عمل، مسئول فوریت‌های پزشکی
آزمایشگاه، اتاق عمل، هوشبری و ماما، مسئول فوریت‌های پزشکی (تصویب‌نامه شماره ۱۰۱۴۱۴/ت ۵۱۲۳۱ هـ مورخ ۱۳۹۵/۸/۱۷)

۲. بازنشستگی اختیاری

در بازنشستگی اختیاری دستگاه و مستخدم هر یک تحت شرایطی می تواند از اختیارات خود برای بازنشستگی استفاده کنند و بر دو گونه است :

- به استناد ماده ۲ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی ووظیفه مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی (صرفاً هیات علمی)
 - به استناد بند الف ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری
 - به استناد بند ب ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری
- ۱- اختیار دستگاه:**

قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی

ماده ۲:

بازنشستگی مستخدمین رسمی، ثابت و دارای عناوین مشابه وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی، شهرداریها و مؤسسات دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است با حداقل سی سال سابقه خدمت قابل قبول از لحاظ بازنشستگی طبق مقررات مربوط خواهد بود.

قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۱۰۳: دستگاه اجرایی با داشتن یکی از شرایط زیر می‌تواند کارمند خود را بازنشسته نماید:

(الف) حداقل سی‌سال سابقه خدمت برای مشاغل غیر تخصصی و سی و پنج سال برای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر .

(ب) حداقل شصت سال سن و حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت با بیست و پنج روز حقوق .

۲. بازنشستگی اختیاری

در بازنشستگی اختیاری دستگاه و مستخدم هر یک تحت شرایطی می تواند از اختیارات خود برای بازنشستگی استفاده کنند و بر دو گونه است :

● به استناد بند الف ماده ۷۴ قانون استخدام کشوری (هیات علمی)

● قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

● بند الف ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم و بند خ ماده ۸۷

برنامه ششم توسعه (فرزندان شهداء)

**۲- اختیار
مستخدم:**

قانون استخدام کشوری

ماده ۷۴:

مستخدم رسمی می تواند طبق شرایط زیر تقاضای بازنشستگی نماید و موسسه مکلف به قبول آن می باشد:

الف- داشتن ۶۰ سال سن با هر قدر سابقه خدمت.

بازنشستگی با استفاده از قانون حفاظت در برابر اشعه

ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه: افرادی که بطور مستمر به کار با اشعه اشتغال داشته باشند از افزایش خدمت به شرح زیر استفاده خواهند نمود:

○ الف) کار با پرتو گروه (الف): بازاء هر سال خدمت، یکسال افزایش خدمت مورد قبول تا حداکثر ۱۰ سال.

○ ب) کار با پرتو گروه (ب): بازاء هر سال خدمت، ۶ ماه افزایش خدمت مورد قبول تا حداکثر ۵ سال.

• مرد با داشتن ۲۵ سال سابقه خدمت (با احتساب ارفاقی) و ۵۰ سال سن
یا با احتساب سنوات ارفاقی به ۳۰ سال برسد (بدون رعایت شرط سنی)

• زن با داشتن ۲۰ سال سابقه خدمت و بدون شرط سنی

قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی

- ✓ احتساب سوابق کار با اشعه منحصرأ جهت بازخرید، بازنشستگی، ازکارافتادگی و تعیین حقوق وظیفه.
- ✓ دستگاه تشخیص دهنده نوع پرتو و تعیین مدت افزایش خدمت ارفاقی سازمان انرژی اتمی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.
- ✓ هر شخصی که بر اساس مفاد مقررات قانون حفاظت در برابر اشعه و آئین نامه اجرائی آن بازنشسته شود مجاز به اشتغال مجدد بکار با اشعه نخواهد بود.
- ✓ خدمت و افزایش خدمت قابل احتساب حداکثر ۳۰ سال خواهد بود.

قانون برنامه پنج ساله پنجم و ششم توسعه

بند الف ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم توسعه:

فرزندان شهدا از کلیه امتیازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز ۵۰ درصد و بالاتر برخوردار می شوند.

بند خ ماده ۸۷ قانون برنامه ششم توسعه:

کلیه فرزندان و همسران شهدای شاغل در دستگاههای موضوع ماده (۲) قانون جامع خدماترسانی به ایثارگران می توانند با حداکثر هشت سال سنوات ارفاقی و با دریافت حقوق و مزایای کامل بازنشسته شوند.

۳. بازنشستگی قهری

این نوع بازنشستگی معمولاً بر اثر آرای مراجع ذی صلاح از جمله هیات های رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان صورت می گیرد:

- هیات های رسیدگی به تخلفات اداری می توانند مستخدم مرد متخلف را در صورت داشتن ۲۵ سال سابقه خدمت و مستخدم زن را با دارا بودن ۲۰ سال سابقه خدمت با تقلیل یک یا دو گروه بازنشسته نمایند. (بند ط ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری)
- هیات انتظامی اعضای هیات علمی دانشگاه: ماده ۱۴ و ۱۵: در صورت غیر مفید تشخیص دادن عضو با حداقل ۲۰ سال سابقه خدمت دولتی

۴. بازنشستگی اجباری

در این نوع بازنشستگی دستگاه‌های اجرایی مکلفند مستخدم را بازنشسته نمایند:

• ماده ۷۷ قانون استخدام کشوری (صرفاً هیات علمی)

• تبصره ۲ و ۳ ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری

قانون استخدام کشوری

ماده ۷۷:

وزارتخانه و موسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند کلیه مستخدمین رسمی را که ۶۵ سال سن دارند بازنشسته نمایند.

(با عنایت به ماده ۱۰ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی حکم این ماده در خصوص مشاغل تخصصی محدود گردید).

قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۱۰۳:

تبصره ۲- دستگاههای اجرایی مکلفند کارمندانی که (مشاغل غیر تخصصی = ۳۰ سال سابقه و ۶۰ سال سن، مشاغل تخصصی = ۶۵ سال سن و ۳۵ سال سابقه) می‌باشند را رأساً و بدون تقاضای کارمندان بازنشسته نمایند

تبصره ۳- دستگاههای اجرایی موظفند کارمندانی را که (مشاغل غیر تخصصی = ۲۵ سال سابقه و ۶۵ سال سن، مشاغل تخصصی = ۷۰ سال سن و ۲۵ سال سابقه) بازنشسته کنند. کارمندان تخصصی فوق‌الذکر که سابقه خدمت آنها کمتر از بیست و پنج سال است، در صورتی که بیش از بیست سال سابقه خدمت داشته باشند می‌توانند تا رسیدن به بیست و پنج سال سابقه، ادامه خدمت دهند و در غیر این صورت بازخرید می‌شوند.

اصلاحیه ماده ۹۷ و ۹۸ آیین نامه اداری و استخدامی دانشگاهها (به استناد ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری)

- با توجه به نامه شماره ۲۰۹/۳۲۵۷/د مورخ ۱۳۹۲/۸/۲۶ معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت و در اجرای توافقی نامیه شماره ۱۳۰۱۵/ص/۱۳۶۶ مورخ ۱۳۹۲/۷/۱ صندوق بازنشستگی کشوری: "کارکنان مشمول این آیین نامه که مشترک صندوق بازنشستگی کشوری هستند از نظر مقررات بازنشستگی و وظیفه از جمله سن و سنوات خدمت تابع مقررات قانونی مورد عمل صندوق مزبور می باشند."
- تداوم خدمت مشاغل تخصصی تا سی و پنج سال نیاز به درخواست فرد ندارد بازنشستگی این افراد زودتر از سی و پنج سال منوط به ارائه درخواست بازنشستگی کارمند می باشد.

نکته

ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده های ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون استخدام کشوری

قانون نحوه بازنشستگی جانبازان، معلولین و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ و اصلاحات بعدی آن

قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

**قوانین قابل اجراء
در خصوص بازنشستگی
فوت و ازکارافتادگی
کارکنان غیر هیات علمی**

آئین نامه اداری و استخدامی اعضای هیات علمی و کارکنان غیر هیات علمی دانشگاه ها و
دانشکده های علوم پزشکی کشور مصوب سال ۱۳۹۱

ب- اعضای هیات علمی :

ماده ۷۰ : عضو هیات علمی رسمی و بازماندگان وی جز در مواردی که در این آئین نامه تصریح گردیده است از لحاظ بازنشستگی و وظیفه تابع قوانین و مقررات مستخدمین رسمی کشوری و قانون اصلاحات مقررات بازنشستگی و وظیفه مورخ ۶۸/۱۲/۱۱۳ و ۷۹/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی آن می باشد.

تبصره : عضو هیات علمی پیمانی که تابع صندوق بازنشستگی کشوری باشد مشمول ماده فوق خواهد بود.

آئین نامه اداری و استخدامی اعضای هیات علمی و کارکنان غیر هیات علمی دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی کشور مصوب سال ۱۳۹۱

ماده ۷۱ :

مقررات موضوع ماده ۳۰ لایحه قانونی استخدام اعضای هیات علمی موسسه مصوب ۴۲/۶/۱۸ هیات وزیران و اصلاحیه های بعدی (استادان و دانشیاران و پزشکان بیمارستانی که قبل از رسیدن به سن ۶۵ سالگی تقاضای بازنشستگی نماید، یا دانشگاه ایشان را به دلیل حذف ماده تدریس یا انحلال یک رشته بازنشسته نماید هر گاه سابقه خدمت آنان به سی سال نرسد حداکثر تا پنج سال از دوران تحصیلات عالی آنان جزء خدمت رسمی محسوب می شود) کماکان معتبر و قابل اجرا است.

نکته

قانون استخدام کشوری و اصلاحات آن

قانون نحوه بازنشستگی جانبازان، معلولین و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ و اصلاحات بعدی آن

قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

قوانین قابل اجراء
در خصوص بازنشستگی
کارکنان هیات علمی

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

آشنایی با برخی تعاریف ماده ۲ :

بازنشستگی :

عبارتست از عدم اشتغال بیمه شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون.

مستمری :

عبارت از وجهی است که طبق شرایط مقرر در این قانون به منظور جبران قطع تمام یا قسمتی از درآمد به بیمه شده و در صورت فوت او برای تأمین معیشت بازماندگان وی به آنان پرداخت می شود.

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

پرداخت حداقل ده سال حق بیمه مقرر قبل از تاریخ بازنشستگی

**شرایط استفاده از
مستمری بازنشستگی
(ماده ۷۶)**

بیمه شده مرد با ۶۰ سال سن و بیمه شده زن با ۵۵ سال سن

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

۳۰ سال تمام پرداخت حق بیمه

تبصره یک: ۵۰ سال سن برای بیمه شده مرد و ۴۵ سال سن برای بیمه شده زن

تبصره دو: حداقل ۲۰ سال تمام متوالی یا ۲۵ سال متناوب اشتغال در کارهای سخت و زیان آور با پرداخت حق بیمه

تبصره سه: ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه بدون شرط سنی مقرر

تبصره چهار: زنان کارگر با داشتن ۲۰ سال سابقه کار و پرداخت حق بیمه و ۴۲ سال سن

ماده ۷۶:

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

کارهای سخت و زیان آور:

کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی ، شیمیایی ، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار غیراستاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می شود که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با به کارگیری تمهیدات فنی ، مهندسی ، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف کرد .

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

ماده ۷۷ : میزان مستمری بازنشستگی عبارتست از یک سی ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از سی و پنج، سی ام (۳۰/۳۵) متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید .

تبصره : متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارتست از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که براساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار .

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

$$\text{مستمری بازنشستگی} = \frac{\text{سنوات پرداخت حق بیمه} \times \text{متوسط مزد یا حقوق}}{10800 \text{ (سال 30)}}$$

$$\text{متوسط مزد یا حقوق} = \frac{\text{مجموع مزد یا حقوق بر اساس حق بیمه پرداختی در 2 سال آخر}}{24}$$

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

ماده ۷۸ : کارفرما می تواند بازنشستگی بیمه شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون به کار خود ادامه داده اند از سازمان تقاضا نماید .

(۶۵ سال سن برای مردان و ۶۰ سال سن برای زنان)

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳

بخشنامه شماره ۵۸/۲ مستمریهای تأمین اجتماعی مورخ ۱۳۹۶/۴/۷
(موضوع بازنشستگی کارکنان رسمی و پیمانی دستگاههای دولتی)

بخشنامه شماره ۴۶/۲ مستمریهای تأمین اجتماعی مورخ ۱۳۹۶/۵/۳۰
(موضوع مشاغل سخت و زیان آور)

قانون کار

۱. فوت کارگر
۲. بازنشستگی کارگر
۳. از کارافتادگی کلی کارگر
۴. انقضاء مدت در قراردادهای کار بامدت موقت و عدم تجدید
۵. پایان کار در قراردادهای کار معین
۶. استعفای کارگر

ماده ۲۱
(انواع خاتمه قرارداد کار)

قانون کار

ماده ۲۲ : در پایان کار، کلیه مطالباتی که ناشی از قرارداد کار و مربوط به دوره اشتغال کارگر در موارد فوق است، به کارگر و در صورت فوت او به وارث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۲۳: کارگر از لحاظ دریافت حقوق یا مستمری های ناشی از فوت، بیماری، بازنشستگی، بیکاری، تعلیق، از کارافتادگی کلی و جزئی و یا مقررات حمایتی و شرایط مربوط به آنها تابع قانون تامین اجتماعی خواهد بود.

قانون کار

ماده ۳۱: چنانچه خاتمه قرارداد کار به لحاظ از کارافتادگی کلی و یا بازنشستگی کارگر باشد، کارفرما باید براساس آخرین مزد کارگر به نسبت هر سال سابقه خدمت حقوقی به میزان ۳۰ روز مزد به وی پرداخت نماید. این وجه علاوه بر مستمری از کارافتادگی و یا بازنشستگی کارگر است که توسط سازمان تامین اجتماعی پرداخت می شود.

ماده ۳۲: اگر خاتمه قرارداد کار در نتیجه، کاهش تواناییهای جسمی و فکری ناشی از کار کارگر باشد (بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهداشت و درمان منطقه با معرفی شورای اسلامی کار و یا نمایندگان قانونی کارگر) کارفرما مکلف است به نسبت هر سال سابقه خدمت، معادل دو ماه آخرین حقوق به وی پرداخت نماید.

**انواع بازنشستگی
تامین اجتماعی
و قانون کار**

۱. داشتن حداقل ۱۰ سال پرداخت حق بیمه + ۶۰ سال سن (بیمه شده مرد)
۲. داشتن حداقل ۱۰ سال پرداخت حق بیمه + ۵۵ سال سن (بیمه شده زن)
۳. دارا بودن ۳۰ سال تمام پرداخت حق بیمه + ۵۰ سال سن (بیمه شده مرد)
۴. دارا بودن ۳۰ سال تمام پرداخت حق بیمه + ۴۵ سال سن (بیمه شده زن)
۵. دارا بودن ۲۰ سال تمام و متوالی اشتغال در کارهای سخت و زیان آور (مشترک)
۶. دارا بودن ۲۵ سال تمام و متوالی اشتغال در کارهای سخت و زیان آور (مشترک)

۷. زنان کارگر با داشتن (۲۰ سال) سابقه کار و (۴۲ سال) سن به شرط پرداخت حق بیمه با (۲۰ روز) حقوق

۸. ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه + بدون شرط سنی (مشترک)

۹. کارفرما می تواند بازنشستگی بیمه شدگانی را که حداقل ۵ سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون (بیمه شدگان مرد ۶۰ سال و بیمه شدگان زن ۵۵ سال) به کار خود ادامه داده اند از سازمان تقاضا نماید.

۱۰. داشتن حداقل ۲۰ سال پرداخت حق بیمه + ۶۰ سال سن (مرد) با حداقل حقوق

۱۱. داشتن حداقل ۲۰ سال پرداخت حق بیمه + ۵۵ سال سن (زن) با حداقل حقوق

انواع بازنشستگی تامین اجتماعی و قانون کار

تشریفات برقراری حقوق بازنشستگی مشمولین صندوق کشوری

۱. نحوه بررسی سوابق خدمتی کارکنان
۲. نقل و انتقال سوابق خدمتی کارکنان
۳. نحوه تهیه فرم محاسبه بدهی کسور بازنشستگی خدمات غیررسمی
۴. تشریفات صدور ابلاغ بازنشستگی کارکنان
۵. نحوه تکمیل چک لیست بازنشستگی
۶. نحوه تهیه فرمهای محاسبه حقوق بازنشستگی (فرم ۱ و ۲)
۷. نحوه محاسبه اقلام موثر بر حقوق بازنشستگی

ب تشکر از همراهی شما